

محسن تاجیک
روزنامه نگار

صفحه حافظه روزنامه فرهیختگان شنبه هر هفته با خبرها و روایت هایی از روزنامه ها و رسانه های سال های گذشته در همان هفته (حافظه) تاریخی شما را به چالش می کشد. -مروری بر وقایع ۲۰ تا ۲۶ دی در شماره امروز از نظر می گذرد.

دیروز این هفته

۲۱ دی:

۱/۳۹۰ /شهادت مصطفی احمدی روشن، دانشمند هسته‌ای

مصطفی احمدی روشن، فارغ التحصیل دانشگاه صنعتی شریف و متخصص نانو بیوتکنولوژی و معاون بازرگانی سایت هسته‌ای نظنز در خیابان کتابی تهران توسط عوامل موساد به شهادت رسید.

۲۲ دی:

۱/۳۵۷ /شورای انقلاب تشکیل شد

با گسترش اعتراضات مردمی و سست شدن پایه‌های سلطنت پهلوی، امام خمینی در حکمی شورای انقلاب را تشکیل داد.

۱/۳۵۸ /شهادت دکتر علی محمدی، دانشمند هسته‌ای

دکتر مسعود علی محمدی، استاد فیزیک دانشگاه تهران و دانشمند هسته‌ای کشور در یک عملیات تروریستی در منطقه قیطریه تهران توسط عوامل موساد به شهادت رسید.

۲۳ دی:

۱/۳۸۴ /لاریجانی: تحقیقات هسته‌ای غیرقابل مذاکره است

علی لاریجانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران در گفت‌وگو با شبکه خبری سی‌ان‌ان عنوان کرد تحقیقات هسته‌ای ایران غیرقابل مذاکره است.

۲۴ دی:

۱/۳۵۷ /ساواک منحل شد

شاپور بختیار، آخرین نخست‌وزیر رژیم پهلوی بلافاصله پس از انتصاب از سوی شاه برای آرام کردن اعتراضات و فرونشاندن قیام مردمی، سازمان امنیت و اطلاعات کشور (ساواک) را که نقش جدی در سرکوب مبارزان و انقلابیون داشت، منحل کرد.

۱/۳۵۸ /انتخاب آیت‌الله خامنه‌ای به‌عنوان امام جمعه تهران

پس از وفات آیت‌الله طالقانی، اولین امام‌جمعه تهران در شهریور ۵۸ و استعفای آیت‌الله منتظری از امامت جمعه تهران تنها چند ماه پس از جانشینی مرحوم طالقانی، امام خمینی در حکمی آیت‌الله خامنه‌ای را به‌عنوان امام‌جمعه موقت تهران منصوب کرد.

۲۵ دی:

۱/۳۳۴ /صدور حکم اعدام برای شهید نواب صفوی

رژیم پهلوی پس از بازداشت سیدمجتبی نواب‌صفوی، رهبر جمعیت فداییان اسلام و اعضای موثر آن و محاکمه آنها در دادگاه نظامی، سرانجام ۲۵ دی‌ماه حکم به اعدام آنها داد و نواب و یارانش ۲۷ دی‌ماه تیرباران شدند و به شهادت رسیدند.

هشتمی‌فسنجانی

آمریکادشمن اصلی است و باید با آن جنگید، نه با فریب‌خوردگان

حجت الاسلام هاشمی‌فسنجانی، رئیس مجلس ۲۱ دی‌ماه ۶۲

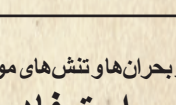
مرزها و جاهای دورتری درحال مبارزه با اثرات حرکت اسلامی مردم است. آمریکا امروز در لبنان در مقابله با مردمی به‌تعداد کم ولی قوی در بن‌بست گیر کرده است. اگر در لبنان یک سرباز آمریکایی کشته شود برای ما از کشته شدن ۲۰۰ قالاژ بهتر است، چراکه دشمن اصلی چهره کرپه خود را نشان داده است. اگر استکبار در لبنان تنبیه نشده و در مناطق دیگر و خلیج فارس وارد نشود آن روز، روز خوبی برای ما خواهد بود. ما باید سعی کنیم اگر قرار است جنگی بشود، جنگ مستقیم میان ملت‌های مظلوم با دولت‌های استکباری باشد، نه فریب‌خوردگان آنها و در این صورت هیچ کس شک نخواهد داشت که با آمریکا درگیر هستیم. در طول سه سال و نیم جنگ تحمیلی آمریکا در خفا به عراق پول اسلحه می‌داد و او را به هر نحوی یاری می‌کرد اما رسماً حمایت خود را از عراق اعلام نمی‌کرد و خود را ی طرف می‌خواند اما ناچار شش‌صد برای دلگرمی عراق سکوت خود را بشکندند لذا آمریکا صریحاً اعلام کرد که نمی‌تواند شکست صدام را تحمل کند.»

از این جوانان با ارزش برای خود بسازند اما خاطره فراموش نشدنی رژه نیروی هوایی و بیعت آنها با امام به‌عنوان اولین گروه برای ما بسیار بارز و برای آمریکایی‌ها بسیار مایوس‌کننده بود. آمریکا خیال می‌کرد که با ندادن لوازم یکدی و مصادره کردن اموال ما و بستن راه وسایل تدارکاتی که قبلاً از آنها خریده بودیم، می‌تواند مردم را به عقب‌نشینی وادار سازند اما برعکس یک موج خودکفایی در ارتش به وجود آمد و برداران ارتشی از همافرو و خلبان و تکنسین گرفته تا دیگر قشرها تصمیم گرفتند که با همین وسایل موجود بجنگند و آنها را به‌خوبی نگه دارند. ما قدم اول را برداشته‌ایم و آمریکا در خارج از

واکنش موسوی به بت‌تلب اظهارات هاشمی‌فسنجانی در رسانه‌های خرجی که از آن تلقی نزدیکی میان ایران و آمریکا شد ارتباط با آمریکا همان رابطه بره با گرگ است

مجلس دقت بشود، ایشان اول یک تصویر را می‌دهند و می‌گویند اگر آمریکا چنین باشد و... که این خود نشان‌دهنده این نکته است که این شرط غیرممکن است و خصلت‌های تجاوزگرانه آمریکا به‌هیچ‌وجه به آمریکا اجازه نخواهد داد که با هیچ کشور مستضعفی از راه حقیقت و درستی وارد شود و صحبت‌های آقای هاشمی گویای این مساله است، منتها رسانه‌های گروهی خارجی دائماً دنبال نقاطی می‌گردند که به یک نوعی بتوانند برای باورهای خودشان سند جمع کنند و با اینکه به نوعی به انقلاب و رهبران انقلاب ملطمه بزنند.»

۲۰ دی‌ماه ۶۱ مهندس میرحسین موسوی، نخست‌وزیر درواکنش به بارزاتب اظهارات حجت‌الاسلام هاشمی‌فسنجانی در خطبه‌های نمازجمعه تهران

مبنی بر اینکه «آمریکا باید مبادلات خود را با دیگر کشورها عادلانه کند» در رسانه‌های خارجی و اینکه این اظهارات را نشانه نزدیکی بین ایران و آمریکا تلقی کردند، گفت: «آقای هاشمی‌فسنجانی جزء چهره‌های آمریکاستیز انقلاب ماست و از قدیم الایام ایشان به این ویژگی مشهور بودند و مجموع صحبت‌های ایشان چنین معنایی را نمی‌دهد و یقیناً ارتباط با آمریکا همان رابطه بره با گرگ است و اگر به صحبت ریاست محترم

پس از آنکه هاشمی‌فسنجانی در خطبه‌های نماز جمعه تهران

حافظه

گروه سیاست

شاه رفت

نخستین ساعات پس از پخش خبر راهی میادین شهر شدند و اجتماعات بزرگی را پیرامون مجسمه‌ها تشکیل دادند. حدود ساعت ۲ ونیم بعدازظهر بود که مجسمه میدان سیه به تسخیر مردم درآمد. مردی میانسال توانسته بود خود را بالای مجسمه برساند. آنقدر هیجان زده بود که بی اختیار همان بالا می‌رقصید. گروهی کثیر نیز که در پایین قرار داشتند، تالش می کردند که خود را به مجسمه نزدیک کنند. سرانجام حدود ساعت ۴ بود که مجسمه به زیر کشیده شد. پایین کشیدن مجسمه‌های شهر تنها چند ساعت پس از خروج شاه از ایران آغاز شد و این همزمان بود با شور و هیجان و شادی که در تمام شهر جریان داشت. مردم در دسته‌های هزار تادو هزار نفری درحالی که صدها عکس امام خمینی را در دست داشتند، سرودهایی را که این روزها بر سر زبان هاست، می‌خواندند و بین دیگران نقل و شیرینی کردند... در میدان سیه تعدادی سرباز قصد داشتند مانع پایین کشیدن مجسمه شاه شوند ولی خیلی زود متوجه شدند حرف مردم پیوستند و به همین دلیل از اطراف مجسمه کنار رفتند و میدان را برای مردم خالی کردند. بعد از هر مجسمه‌ای که پایین کشیده می‌شد، مردم فریاد می‌کشیدند «بعد از شاه توبت آمریکاست...» برپمردی روی پل هوایی میدان مخابراتالدوله ایستاده بود. وقتی تانکر نفتکش با کمک کابل‌های قوی تلفن و در میان فریادهای شادی هزاران تهرانی مجسمه شاه را به زیر کشید، اشکش سرازیر شد و صدادر صدای جمعیت انداخت و گفت: «امشب شب آزادی است، جای شهدا خالی است.»

موسوی‌خوینینی‌ها:

به‌نامزدهای انتخابات که صلاحیت اخلاقی ندارند، اجازه نمی‌دهم در صداوسیما صحبت کنند

هرج و مرج، به معنی بی‌ضابطه و بی‌قاعدگی بودن در ریاست جمهوری تفسیر می‌شود. برای تایید [صلاحیت‌ها] از میان نامزدها، وزارت کشور اسامی ۱۰۶ نفر را به حضور امام تقدیم داشت. امام براساس صلاحی این امر را برعهده ملت واگذار فرمودند که خود ملت افراد باصلاحیت را انتخاب کنند. من به‌عنوان نماینده امام در تبلیغات نامزدهای ریاست جمهوری انتخاب شدم. پس از آنکه من یک جلسه در وزارت کشور صحبت کردم عده زیادی از آنها انصراف خود را اعلام کردند و عده‌ای هم چون معمم هستند، به احترام امام که اظهار نظر کردند روحانیون در انتخابات ریاست جمهوری شرکت نکنند، این عده هم انصراف خود را اعلام کردند. اگر ملت ایران صلاح بداند من نام عده‌ای از نامزدهای ریاست جمهوری را که فاقد صلاحیت اخلاقی هستند از لیست تبلیغات قلم‌خواهم زد و اجازه صحبت در صداوسیما جمهوری اسلامی را به آنها نخواهم داد.»

سیدمحمد موسوی‌خوینینی‌ها ۲۲ دی‌ماه ۵۸ و در آستانه اولین دوره انتخابات ریاست جمهوری و درحالی که هنوز شورای نگهبان برای احراز صلاحیت‌های کاندیداها تشکیل نشده بود، به‌عنوان نماینده امام خمینی در کمیسیون نظارت بر انتخابات در نمازجمعه تهران اعلام کرد صلاحیت تعدادی از کاندیداهایی را که فاقد صلاحیت اخلاقی هستند، رد خواهد کرد. اودر این باره گفت: «در تاریخ این ملت برای اولین بار در آستانه انتخاب اولین رئیس جمهور در نظام جمهوری اسلامی ایران بعد از ۲۵۰۰ سال حکومت‌نگین شاهنشاهی قرار دارم، مسلم است برای برهم‌زدن این مرحله حساس از انقلاب توطئه‌های بسیاری در جریان است. یکی از همین توطئه‌ها نامزدی بیش از صد نفر برای ریاست جمهوری است. در کجای دنیا چنین چیزی را سراغ دارید؟ یقیناً این تعداد فراوان نامزدهای ریاست جمهوری برای ملت ایران به مفهوم آزادی ودموکراسی تفسیر نمی‌شود، به معنی

شورای شهر تهران منحل شد!

شهر بنا دارد به دادگاه صالح شکایت کند اما به نظر می‌رسد تاثیر رفتار غیردموکراتیک، بسیار فاجعه‌آمیزتر از رسیدگی حقوقی است. به همین خاطر باید گفت زنده باد دموکراسی خاتمی‌ها!« همچنین حزب اسلامی کار، حزب همبستگی، خانه کارگر، انجمن اسلامی مهندسان و مجمع نیروهای خط‌امام که از احزاب دوم خردادی محسوب می‌شوند در بیانیه‌ای با انتقاد از وزارت کشور دولت اصلاحات نوشتند: «این رفتار غیردموکراتیک و ضدحقوق شهروندی لکه سیاهی است که برخی تکنوکرات‌های آلوده و زمین‌خواران در شهر تهران بر دامن دولت خاتمی زده‌اند.» خاتمی، رئیس دولت اصلاحات نیز درباره انحلال شورای شهر تهران نیز گفت: «آنچه درباره شورای شهر تهران اتفاق افتاد، به‌هیچ‌وجه رضایت‌بخش نبوده‌ما انتظار بیشتری از شورای شهر تهران داشتیم. تا آخرین لحظه نیز نظر دولت این بود که شورای شهر شهر کماکان بماند و به کار خود ادامه دهد، به‌ویژه اینکه به زمان برگزاری انتخابات شوراها نزدیک بودیم. پس از طی مراحل قانونی، شورای حل اختلاف که نمایندگان مجلس و دولتی‌ها نیز در آن حضور دارند درباره شورا تصمیم گرفتند.»

آیت‌الله‌صنعی:

همه اختیارات معصومین برای ولی‌فقیه هم می‌تواند باشد

از جمله آخر کتب فقهی خود می‌گوید تمام اختیارات و مناسباتی که برای امام معصوم (ع) بوده است، اهم از اقامه حدود و... برای فقیه هم هست و این مساله مهمی است که باید مورد توجه علما و فضلا قرار گیرد. نباید تصور شود که این مطالب و بحث‌ها پس از انقلاب به وجود آمده است. این مسائل را که جزئی از فقه اسلامی است علمای اسلام از سال‌ها پیش مطرح کرده‌اند اما حال که امام امت آن را به‌صورت فتوا صادر کرده‌اند، باید در زنده نگه‌داشتن آن خصوصاً در حوزه‌های علمیه تلاش کنیم. البته نه به این جهت که فقط حمایت از محرومان و مبارزه با استکبار را درنظر داشته باشیم بلکه به‌دلیل ارج نهادن به فقه و فقاقت و زحمات ۱۲ قرن فقه‌ای شیعه این فتوا باید احیا شود.»

آیت‌الله صانعی، از مراجع تقلید ۲۶ دی‌ماه ۶۶ و در خطبه‌های نمازجمعه قم درباره فتوای امام خمینی درباره تبیین اختیارات ولی فقیه اظهار کرد: «برخی افراد وجود اختیارات بصرای ولی فقیه را باعث از میان رفتن دین و احکام الهی می‌دانند اما این نظر مردود است. به جهت اینکه پیامبر (اکرم (ص) نیز مقام ولایت و حکومت بر مردم را دارا بودند و همان‌طور که امام‌زمان (عج) نیز این ولایت را همراه با اختیارات دارا هستند. مرحوم نراقی و شیخ انصاری این قضایا را به‌طور وسیعی مطرح کرده و به این نتیجه رسیده‌اند که همه اختیارات معصومین (ع) برای ولی فقیه جامع‌الشرایط هم می‌تواند باشد. از سوی دیگر صاحب جواهر که پس از ۳۰ سال تحقیق و تفحص در امور فقهی بیش از نیم میلیون مساله را استنباط کرده‌اند، در آخرین باب

ایده خروج از حاکمیت که توسط عده‌ای از نمایندگان مجلس ششم مطرح شده بود، افزود: «همان زمان احساس کردم که طرح خروج از حاکمیت به‌شدت مطرح و حرف‌هایی در جلساتی زده و نامه‌هایی نوشته می‌شود که گویای درگیری‌های تندی است. در جلسه‌ای که بزرگان بودند به‌صراحت گفتیم من وادماجرایی می‌شوم که بدنام از کجا شروع شده و به کجا ختم می‌شود. رمززه خروج از حاکمیت آنقدر در جامعه پیچیده که یک‌روز رفتیم تا جلسه مجلس را اداره کنیم، یکی از نمایندگان آن گفت: «برای چه آمده‌ای، همه می‌گویند نباید در حکومت بماییم، نتیجه ندارد.» فقط به او نگاه کردم و رفتم. من تا همین اندازه سر بسته می‌گویم، عده‌ای از دوستان از فرصت‌ها استفاده نکردند و دستی دستی جریان اصلاحات را به این‌روز انداختند.»

نگاه کردم و دیدم که تذکراتی درباره دخالت در امور مجلس دارد. در جلسه‌ای که من، خاتمی و موسوی‌خوینینی‌ها بودیم، گفتیم، من مخالف این لایحه هستم، توضیح دادم و گفتیم نظارت و سوال حق مجلس است و نمی‌توانید بگویید که از این حق خود استفاده نکنید. آقای موسوی‌خوینینی‌ها هم حرف من را تایید کرد. تحرک و حرکتی شد که هرچه جلوتر رفتیم، شاهد تندتر شدن فضا بودیم.» رئیس مجلس ششم همچنین درباره نگارش وامضای نامه جام‌زهر به رهبر انقلاب توسط نمایندگان مجلس ششم اظهار داشت: «در آن روزها بود که یکی از نمایندگان اقلیت‌های مذهبی به دفتر من آمد و گفت که برخی دوستان می‌آیند و بالای سر من می‌ایستند و امضا می‌گیرند و من آمده‌ام که صریحاً از این امضا اعلام برائت کنم. روز شنبه بود که به جلسه شورای عالی امنیت ملی رفته بودیم. احساس کردم که وضع مطلوبی حاکم نیست و بخش مهمی از اعضا و به‌ویژه نیروهای مسلح از اوضاع ناراحت هستند. در جلسه شورای امنیت ملی دیدیم آقای خاتمی بسیار برافروخته شد و نامه‌ای به رئیس دفترش که برادرش بود، نوشت و گفت به روزنامه‌ها اعلام کنید نامه را منتشر نکنند، بعد هم آقای ربیعی را فرستادیم که حتماً تأکید شود، روزنامه‌ها آن را منتشر نکنند. همان‌جا آقای خاتمی با توجه به حساسیت مجلس گفت در مجلس نامه را نخوانید. در این ماجرا گروهی خاص در درون مجلس با هماهنگی گروهی در خارج حرکت‌ها را کنترل و هدایت می‌کردند.» کرویی همچنین درباره

تمایل پیدا کرده است. خاتمی به من گفت هرچه به آنها می‌گویم به حرف‌های من گوش نمی‌کنند. فهمیدم که کار از دست‌ما خارج شده‌است. نمایندگان متحصن در مجلس ششم فکر می‌کردند که در جامعه از این کار آنها استقبال می‌شود ولی مثل گره کرده آنها خالی باز شد! دسته‌ای از نمایندگان مجلس به متحصنان طعنه و کنایه می‌زدند و می‌گفتند از جمعیتی که در حمایت از شما در خیابان جمع شده، به‌سختی عبور کردیم! برخی دانشجویان هم می‌گفتند اینها برای ما کاری نکردند، حالا که خودشان در صلاحیت شده‌اند، تحصن کرده‌اند! یک جایی آقای خاتمی گفت که اگر اینها تحصن را جمع می‌کردند، اکثریت‌شان باید صلاحیت می‌شدند. نمایندگان مجلس ششم آمدند ما را ابتدا در بن‌بست مطبوعاتی قرار دادند، بعد ما را گذاشتند در بن‌بست فراند بعد دوباره برندن به بن‌بست خروج از حاکمیت و سرانجام در بن‌بست تحصن کار ما را تمام کردند. متأسفانه اعضای حزب مشارکت در مجلس حرکت‌های تندی را داشتند. این گروه نمی‌خواستند غیر از خودشان فرد دیگری امور مجلس را برعهده بگیرد.» کرویی در بخش دیگری از اظهاراتش رهبری حداقل یک‌هفته تحصن را به‌هم بزنند. یکی از متحصنان که پیش من آمده بود، گفت ما این سخنان را مثبت از برای می‌کنیم اما اگر تحصن به هم بخورد دیگر معلوم نیست که بتوانیم همین افراد را دور هم جمع کنیم. همان زمان با آقای خاتمی هم صحبت کردم و به او گفتم که این تحصن از فاز تعامل خارج شده و به درگیری